

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LX. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2004. OKTÓBER 11.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

10.

KÉRDÉSEK, KÉTSÉGEK

Elmúlt szeptember. Az oktatási intézmények túl vannak a tanévvindítás gondján; a gyerekek, a diákok lassan „beletörődnek”, hogy a 2004/2005-ös tanév visszavonhatatlanul elkezdődött. Ez a kezdés is hasonlít a több mint egy évtizede megszokottakhoz. Van most is induló reform (NAT), folytatódó fejlesztés (Sulinet), és az örök probléma: miből, mennyiért finanszírozható az ország egyik legnagyobb közszolgálati rendszere, a magyar közoktatás.

A fentiek ellenére ez a szeptember mégis más volt, mint a rendszerváltás óta „megszokott” hónap. A miniszterelnöksere, az új kormány, az ehhez kapcsolódó csodavárás vagy hisztéria (kinek-kinek pártállása szerint) még a „mennyibe is kerül az ingyenes iskolakezdés” örök sajtótémáját is háttérbe szorította. Mire a Pedagógusok Lapja jelenlegi száma az iskolákba kerül, már minden érintett – köztük a régi-új oktatási miniszter, Magyar Bálint is – letette az esküt. Már beterjesztették a 2005. évi költségvetési törvény javaslatát, és azt is látjuk már, hogy az elhíresült nyári Draskovits-levél a pénzügyminiszter írói munkásságának része csupán, vagy még szigorúbb kormányzati szándékok előszele. Illúzióink ne legyenek! Aki indulatok nélkül figyelte az elmúlt hetek eseményeit, aki tanulmányozta a kormányprogramot, és csak egy szűk órát figyelte annak parlamenti vitáját, az egyébként is elveszthette minden megmaradt hiedelmét. A közoktatás a szavak szintjén továbbra is fontos, a jövő letéteményese, de ez a jelen növekvő költségvetési hiányán, az ország kétségtelenül korlátozott gazdasági lehetőségein bukdácsolva, megint zátonyra futhat.

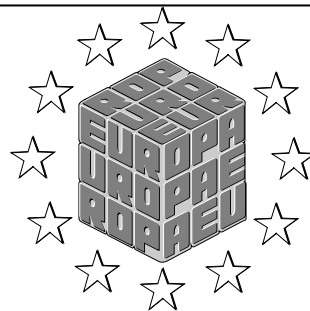
A kormány az OKÉT keretében megtette átfogó bérajánlatát. A közalkalmazottaknak ígért 8%-os illetménytábla-emelés, a pótlékalap 4%-os növelése, az intézményi szintű keresetösszeg 2%-ának megfelelő ösztönző keret ugyan messze van a szakszervezetek által kért 14%-tól, de a közalkalmazottak tekintetében elképzelhetővé teszi egy elfogadható kompromisszum kialakítását. A köztisztviselők, valamint a szolgálati jogviszonyban (hadsereg stb.) állók vonatkozásában az ajánlat már nem ad alapot semmilyen optimizmusra.

A szakszervezetek nem véletlenül kérték a fent említett mértékű emelést. Úgy látjuk, hogy legalább ennyire szükség van ahhoz, hogy a sokat emlegetett 2002. szeptemberi 50%-os emelés reálértékének vesztese megálljon. A közalkalmazotti illetménytábla értékei 2002 óta változatlanok. A 2004. évi bér- és keresethelyzet ugyan még nyitott, ám a helyi forrásokból megvalósított bérfejlesztések száma alacsony, és kicsi a valószínűsége annak, hogy az év hátralévő részében ez jelentősen változik. (Lásd ezzel kapcsolatos összegzésünket lapunk 4. oldalán.) A kis számú helyi döntés értékmegőrzésére sincs igazi biztosíték. Ezért kérjük a két számjegyű emelést. Ez a jogi garancia arra, hogy a közalkalmazotti keresetek értékvesztése megálljon. Ez gátolhatja meg, hogy a mindenkori minimálbér újra „összenyomja” az illetménytáblát; ettől lehet több politikai szlogennél a diplomás minimálbér. Ha így nézzük az igényeket, akkor ezek megalapozottak s nem túlzóak.

Egy esetleges megállapodás finanszírozását – a rendszer egészével együtt – azonban homály fedi. Tisztánlátást csak a költségvetés ismerete hozhat. A finanszírozás csak ebből vezethető le. Csak a törvénytervezet ismeretében látjuk, hogy akarja-e, és ha igen, milyen irányba és hatással – módosítani a kormány az oktatási törvényt. Csak a törvénytervezet ismeretében ítéltető meg, hogy a fenntartó önkormányzatok forráshelyzete összhangban van-e a bérfejlesztés általunk igényelt jogi garanciájával, vagy a költségvetési hozzájárulás és a feladatok ellátásának valós költsége közötti rés tovább tágul.

Mindezekről is szerettünk volna gondolatot cserélni, vitatkozni az október 4-i OV-ülésen, de a költségvetési törvény ekkor még nem került be a szép, új bőrtáskába. Mi még nem láttuk, hogy milyenek az új normatívák. Csak sejtjük, hogy a gondjaink nem változnak, hogy a több ezer oktatási intézmény működése nem, vagy alig érezhetően javul. Tudjuk, hogy nincsen ennyi táska. De annak az egynek a tartalmával jó lenne számolni már.

Varga László

A TARTALOMBÓL:

- A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI
- ÖNKORMÁNYZATI DÖNTÉSEK KERESETÜNKRŐL
- PEDAGÓGUS-SZAKSZERVEZETEK NEMZETKÖZI KONFERENCIÁJA
- KI KICSODA
- CIGÁNY GYEREKEK AZ OKTATÁSI RENDSZERBEN
- EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM
- SZŐLŐ, BOR SZÜRET KOR
- MKB NYUGDÍJPÉNZTÁR
- PL-ÚTMUTATÓ:
 - TELJESÍTMÉNYPÓTLÉK;
 - ESÉLYEGYENLŐSÉGI TERV;
 - MUNKAJOGI KÉRDÉSEK;
 - KT-VÁLASZTÁSOK

Pedagógusok továbbképzése a Szakképzési Szakértői Névjegyzékbe kerüléshez.

Perfekt (01-0507-04) (0036)

A továbbképzés célja:

A szakértői munkához szükséges naprakész jogi, szakmapolitikai, etikai, minőségügyi és szakterületi szintű szakmai ismeretek elsajátítása a szakértői névjegyzékbe történő jelentkezés illetve meghosszabbítás feltételének teljesítése.

Az előadások időpontjai:

2004. október 29-30. (péntek, szombat)
2004. november 5-6. (péntek, szombat)
2004. november 13. vizsga (szombat)
Pénteken 9.00-17.00 óráig,
szombaton 8.00-13.00 óráig tart az oktatás.

Az előadások helyszíne:

1137 Budapest, Jászai Mari tér 5. II. emelet

Részvételi díj:

44.000,- Ft/fő Bevezető áron!
(A részvételi díj nem tartalmazza az utazás, az étkezés és a szállásköltséget!)

Bővebb információ:

Perfekt Rt. Budapesti Képzési Központ

perfekt

Infovonal: 450-3217 (Megyes Ildikó)

A rák gyógyítható, de ehhez az Ön segítségére is szükségünk van!

A Magyar Rákellenes Ligával orvosok százai küzdenek gyerekek és felnőttek életéért. Míg az orvosok speciális ismereteiket adják, a Liga segít megteremteni a gyógyítás anyagi hátterét. A korai felismerés teszi lehetővé azt, hogy mindenki kezelést kapjon és meggyógyuljon. Ez viszont csak megfelelő ismeretek terjesztésével és eszközökkel valósítható meg.

A Magyar Rákellenes Liga 1990-ben alakult azzal a céllal, hogy a magyarországi rákellenes küzdelmet összefogja. A Rákellenes Liga a Nemzetközi Rákellenes Unió és az Európai Rák Ligák Szövetségének tagjaként küzd a rák ellen.

Adományával segítse a liga tevékenységét.

A Magyar Rákellenes Liga kiemelkedően közhasznú szervezet, ezért adománya 150%-át leírhatja vállalkozása adóalapjából vagy 30%-át személyi jövedelemadójából. További információért kérjük, hívja a 06-80-505-675-ös telefonszámot 9-21 h-ig, vagy küldjön e-mailt az info@rakliga.hu e-mail-címre. Postacím: 1507 Bp., Pf. 7. Számlaszám: 12001008-00102329-00300004.

Hogyan csökkentjük a rák kockázatát?

1. Ne dohányozzon! Ha dohányos, akkor mások jelenlétében ne gyújtson rá, és mielőbb szabaduljon meg a mindannyiunk egészségét károsító szennvedélytől!
2. Szeszest italt – sör, bort vagy rövid italt – mértékkel igyon!
3. Egyen sok zöldséget és friss gyümölcsöt, magas rosttartalmú ételt!
4. Ne hízzon el! Rendszeresen vegye igénybe fizikai adottságait, mozogjon szabad levegőn, és tartózkodjék a zsíros ételektől!
5. Ne vigye túlzásba a napozást, vigyázzon, hogy ne égjen le! Használjon védőkrémet! A gyerekeket különösen óvja az erős napsugárzástól!
6. A rákkeltő anyagokra vonatkozó munkahelyi, biztonsági és egészségvédelmi előírásokat szigorúan tartsa be!
7. Forduljon orvoshoz, ha testén bárhol csomót észlel, ha fekélye nem gyógyul – különösen a szájtüregben –, vagy ha bőrén olyan elváltozás mutatkozik, amely alakját, nagyságát, színét változtatja, és esetleg vérzik is!
8. Vizsgálta ki magát, ha állandóan köhög vagy rekedt, ha széklete, vizeletének ritmusa tartósan megváltozik, vagy ha fogy, és nem talál rá elfogadható magyarázatot!
9. Szabályos időközönként csináltasson hüvelykenetet! Vegyen részt szervezett méhnyakrákszűrésen!
10. Rendszeresen vizsgálja meg emlőit, mellkasát! Ha elmúlt 45 éves, feltétlenül vegyen részt szűrésen!

In memoriam SZABÓ JÁNOS

Amitől immár hónapok óta féltünk, bekövetkezett: szeptember 4-én kaptuk a szomorú hírt, hogy Szabó János, szakszervezetünk egyik nagy öregje elhunyt 95 éves korában. A központi apparátus nyugdíjasainak hagyományos házi találkozójáról már régóta hiányzott betegsége miatt: állapotáról Rózsa András vagy Horváth János – maguk is már „túlélő” kollégák – telefonértesülések alapján számoltak be az egyre fogyó körnek. A következő összejevetelen már a temetéséről esik szomorú szó.

Egész életével rászolgált arra, hogy pár mondattal megemlékezzünk róla. Miskolcon végezte el a tanítóképzőt. Időjártával egyik budapesti általános iskola igazgatójaként tevékenykedett, majd a budapesti pedagógusok központi kultúrotthonának, a Fáklya Klubnak lett kitűnő munkatársa. A csöndes, dicsekvés nélküli, lelkiismeretes helytállásnak volt példaképe. Most elment, de – az elcsépett, ám igaz fordulat értelmében – élete jobbik része folytatódik.

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban ingyen juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Feltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden helyi intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan elolvassa és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék azt minél több kollégával megismertetni. Hasznos lenne, ha a „köteles” példány mellett több is eljutna egy-egy intézménybe, mégpedig előfizetés révén.

Előfizetőinknek közvetlenül a megadott címre küldjük lapunkat. Az évi előfizetési ár 3.000 forint, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levelük alapján - csekket postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő, változatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, féloldalas 40.000, negyedoldalas 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 40 forint. Minden egyes díjtételt 25 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap eleje.

„Jée ! Ez csak a táblán fog! A kezem tiszta marad”

Júniustól került forgalomba Magyarországon a pormentes, öntött, szögletes krétacsatlád, mely 100 db-os fehér, 6-12-100 db-os színes kiszerezésben lesz kapható. A termék a rendkívüli környezet- és egészségbarát voltának köszönhetően várhatóan nagy sikert fog aratni a tanárok és diákok körében. Nincs többé krétaporról kúszkódó nebuló és állandóan fehér kezű nevelő!

A terméket keresse a Timex Pen Kft.-nél, 2600 Vác, Vásár u. 1.; tel.: 06-30-9330-319, illetve nagykereskedő partnereinknél. (x)

A pedagógusok és szülők figyelmére

egyaránt számít a *Mentor* című oktatási, egészség- és életmódmagazin, mely hű tükröt nyújt az iskola, a kultúra, a mindennapi élet időszerű eseményeiről. Hasznos kiegészítője tankönyvkritikai melléklete, a *Támpont*. Szerkesztőség: 1054 Bp. Kálmán Imre u. 16. II. em. 4/a. Tel./fax: 269-2730.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Árok Antal

Olvasószerkesztő: dr. Fényi András

Technikai szerkesztő: Márfiné Bécsi Erika

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464

Levél cím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: psz@internet.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 3.000,- Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

Nemzetközi pedagógus-szakszervezeti konferencia Budapesten. 2004. szeptember 23-26. közötti időszakban a kelet-közép-európai oktatási érdekvédelmi szervezetek vezetői tanácskoztak a Hotel Benczúrban. A konferencia rendezője a PSZ, finanszírozói pedig a nemzetközi szövetségek – Oktatási Internacionálé (IE) és az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága (ETUCE) – voltak. Ezzel kapcsolatos részletes összeállításunkat lásd lapunk 5-6. oldalán.

A PSZ Elnöksége 2004. szeptember 13-ai ülésén az aktuális érdekvédelmi tájékoztató meghallgatása után a balatonföldvári PSZ-üdülő felújítására benyújtott pályázatokat értékelte. Az elnökség a lehetőségeket mérlegelve úgy foglalt állást, hogy maximum 200 milliós költségű beruházást lehet finanszírozni. A pályázókat ezért arra kérte, hogy terveiket ennek megfelelően dolgozzák át.

A PSZ Országos Vezetősége 2004. október 4-i ülésén Varga László elnök, Árok Antal és Szlankó Erzsébet alelnökök tájékoztatták a testületet a legutóbbi időszak szakszervezeti, érdekvédelmi eseményeiről. Ezt követően a jövő évi költségvetési törvényjavaslat várható alakulásáról, majd a közsféra 2005-ös bérfejlesztésével kapcsolatos kormányjavaslatról folyt vita. Tekintettel arra, hogy a kormány a költségvetési törvénytervezetet a testületi ülés időpontjában még nem hozta nyilvánosságra, annak érdemi vitáját a testület nem folytathatta le. Erre várhatóan október 18-án kerül sor.

Az országos vezetőség végül megtárgyalta és elfogadta a PSZ e tanévre szóló feladatáttervét, és országos tagozatként elfogadta a PSZ újjászerveződött gyógypedagógiai tagozatát.

A PSZ Elnöksége 2004. október 4-én délután ismételtén foglalkozott a balatonföldvári PSZ-üdülő felújításával. A kialakított

javaslatot az országos vezetőség, majd a november 6-ára összehívott munkakongresszus elé terjeszti.

Az Országos Közszerületi Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) 2004. szeptember 27-i ülésén első olvasatban tárgyalta a kormány javaslatát a költségvetési szféra 2005. évi bérfejlesztéséről. A közalkalmazotti bérekre vonatkozó javaslatot lásd az oldal alján, a szakszervezeti álláspontot pedig lapunk vezércikkében, amelyet Varga László, a PSZ elnöke, az OKÉT munkavállalói oldalának szövegírója írt.

A Közoktatáspolitikai Tanács (KÖPT) 2004. szeptember 14-i ülésén szakszervezetünket Szlankó Erzsébet alelnök képviselte. A szakszervezeti oldal napirend előtti vitát kezdeményezve, határozottan visszautasította a pénzügyminiszter polgármestereknek írott levelében megfogalmazott, közoktatási kiadásokat csökkentő szándékokat. Az ülésen megtárgyalták „A közoktatás finanszírozási, döntési és felelősségi rendszerének áttekintése” c. anyagot, amelyet az OM az Országgyűlés 2004. április 5-i határozatának végrehajtásaként készített el. (Lásd lapunk 2004/4. számát.) Ezzel kapcsolatban a tanács szakszervezeti és önkormányzati oldala egyaránt értetlenségét fejezte ki, hogy bár a tavalyi PSZ-TÖOSZ közös kezdeményezés nyomán létrejött egy tárcaközi bizottság, amelynek e témával kellene foglalkoznia, ám annak működése február vége óta szünetel. E bizottság az előterjesztést nem tárgyalta. A tanács egységesen kiállt a mellett, hogy a közoktatás finanszírozási, intézményfenntartási rendszerét a PSZ-TÖOSZ-kezdeményezésben leírtak alapján kell áttekinteni. A továbbiakban az intézmény-összevonásokkal, -bezárásokkal kapcsolatos jogszabályokról szóló OM-kiadványtervezetet véleményezte a testület.

Tagozatról tagozatra

A PSZ Intézményvezetői Tagozata 2004. október 7-én dr. Pataki Mihály elnöklésével ülésezett. Kotán Attila, az OM főosztályvezetőjének közreműködésével áttekintette a jövő évi költségvetési törvényjavaslat közoktatást érintő területeit. A főosztályvezető többek között az alábbiakat hangsúlyozta: az oktatási normatívák nem fedezik teljes egészében a béremelés költségét, bár a beterjesztett javaslatban nem szerepelnek még a közalkalmazotti bértételek; a kistérségek társulását ösztönző normatívák jelentősen növekednek; ugyancsak növekszik a taneszközfejlesztésre fordítható forrás is; a költségvetési törvényhez kapcsoltnak módosul a közoktatási törvény is; az OM nem az alapbérek, hanem a minőségi bérhányad emelését tartja fontosnak.

Az ülésen részt vett Rózsa Endre országgyűlési képviselő is, aki az MSZP oktatási képviselőcsoportjának véleményét fejtette ki. Varga László, a PSZ elnöke ismertette a jövő évi közalkalmazotti bérekre vonatkozó érdekegyeztető tárgyalásokat, majd szólt a kormány javaslatáról, valamint a KÖÉT keretében folytatott vitáról. Felháborodását fejezte ki az OM érdekegyeztető tárgyalásának késlekedése miatt. A PSZ többszöri kezdeményezése ellenére még nem került sor sem a költségvetési törvényjavaslat, sem a közoktatási törvénymódosítás ágazati egyeztetésére.

Az elhíresült Draskovics-levéllal kapcsolatban Kotán Attila elmondta, hogy az nem az OM tudtával íródott. Árok Antal, a PSZ alelnöke pedig megjegyezte, hogy e levelet több polgármester már

a nyár folyamán eljuttatta szakszervezetünkhöz, amelyet a PSZ szakmai és érdekvédelmi ellenérvek kíséretében a parlament oktatási bizottsága elnökének adott át. Ennek nyomán az MSZP oktatási képviselőcsoportja kritikus hangú levelet írt a pénzügyminiszternek. Ennek is köszönhető, hogy a költségvetési törvényjavaslatban a közoktatási törvény nem a PM eredeti szándékai szerint módosul.

Az ülés utolsó harmadában a PSZ vezetői az országos érdekegyeztetések és szakmai tanácskozások aktuális kérdéseiről adtak tájékoztatást.

Újjászerveződik a gyermekvédelmi tagozat

A Pedagógusok Szakszervezete ismételten életre kívánja hívni, az éveken át működő, de az intézményi struktúra átalakulása miatt megszűnt *gyermekvédelmi tagozatát*. Várjuk tehát azok jelentkezését, akik e nagyon szerteágazó területen dolgoznak, s úgy vélik, hogy speciális szakmai és munkavállalói érdekeik feltárása, megjelenítése és képviselete érdekében együtt és a PSZ keretein belül munkálkodhatnak.

A jelentkezéseket írásban vagy telefonon várjuk Juhász Olga nevére, a PSZ címén (1068 Budapest, Városligeti fasor 10.), vagy a telefonszámán: 06/1/322-8453.

Kormányjavaslat a közalkalmazotti bérekre

- A közalkalmazotti illetménytáblák (általános és felsőoktatási-kutatói) bértételeinek átlagosan 8%-os növelése 2005. január 1-től.
- A közalkalmazotti pótlékalap 4%-os növelése 2005. január 1-től.
- Az intézményi szintű keresettömeg 2%-ának megfelelő ösztönző keret kialakítása jogszabályi garanciával. A közoktatási intézményekben ennek a szerepét a kiemelt munkavégzés ösztönzésére szolgáló konstrukció tölti be, ami a 2005. évben fennmarad.

A beterjesztett költségvetési törvényjavaslat még nem tartalmazza a közalkalmazotti illetménytábla bértételeit. Ezekről és a minimálberről tovább folytatódna az egyeztetések.

Önkormányzati döntések a közalkalmazotti keresetekről

A közoktatás területén, mint ahogy azt a PSZ év eleji felmérése is jelezte, nem teljesült a kormány és a közszolgálati sztrájkbizottság 2004. február 25-i megállapodásában rögzített 6%-os keresetnövekedés. *A KSH első félére vonatkozó adatai az oktatási ágazatban csupán 2,4%-os bérnövekedést jeleznek.* Tehát a pedagógusok és a nevelési-oktatási intézmények más közalkalmazottai reálkereset-csökkenést szenvedtek el. A január-szeptemberi időszakra vonatkozó háromnegyedéves adatok ehhez képest bizonyos javulást mutatnak, ám változatlanul az oktatás a közszféra legkisebb keresetnövekedést mutató ágazata.

A kormány és a szakszervezetek nyári, többfordulós tárgyalásai sem hoztak igazi eredményt. Az augusztus 16-án kiadott 239/2004. sz. kormányrendelet ugyan új forrásokat, ösztönzéseket nyújt a közalkalmazottak keresetemeléséhez, garanciákat azonban nem. E rendelet szerint az önkormányzatoknak legkésőbb 2004. szeptember 30-ig kellett jelezni a 6%-os emelésre vonatkozó szándékukat. Ezt egyösszegű keresetkiegészítésként is ki lehet fizetni legkésőbb december 15-ig. Ebben az esetben a központi költségvetésből 1%-nyi támogatást kapnak. A korábbi döntések alapján az iskolafenntartó önkormányzatoknak mintegy 7%-a biztosított ilyen mértékű béremelést. A kormányrendelet elvileg ugyan ösztönzi az önkormányzatokat a 6%-os emelésre, ám a képviselő-testületek nagy többsége költségvetési gondjaira hivatkozva, az 1%-os központi forrás ellenére sem hozott pozitív döntést. *A Pedagógusok Szakszervezete települési tisztviselői a legtöbb helyen hiába bíztatták az önkormányzatokat a pozitív lépések megtételére, a helyi források biztosítására, a központi pluszlehetőségek kihasználására.* Ez a helyzet legfeljebb a központi költségvetés szempontjából pozitív, hiszen ezáltal megmaradnak az e célra szánt milliárdok.

Sajnos, a szeptember 30-i határidőt követően is elmondhatjuk, hogy az önkormányzatok nagy többsége az ösztönzés és helyi kezdeményezés ellenére sem hozott keresetnövelő intézkedéseket, és nem pályázta meg a központi költségvetésből adható 1%-os támogatást. Leginkább azok az önkormányzatok pályáztak, amelyek a költségvetésük elfogadásakor amúgy is a bérfejlesztés mellett döntöttek. Viszonylag kevesen vannak olyan önkormányzatok, amelyek kifejezetten a kormányrendelet „ösztönző” hatására, költségvetésük módosításával hoztak ilyen döntést. A PSZ reprezentatív felmérése alapján azt állapíthatjuk meg, hogy az év eleji 7%-os arány mintegy 11-12%-ra emelkedett. Tehát nyolc iskolafenntartó önkormányzat közül csupán egy biztosította a 6%-os keresetnövekedést (zömében kisebb településeken). Sok önkormányzat költségvetési gondjaira hivatkozva érdemben nem is foglalkozott e lehetőséggel.

A PSZ éppen ezért elvárja: *a 2005. évi költségvetésben a közalkalmazotti illetménytábla-emelés olyan mértékű legyen, hogy egyrészt tartalmazza az idén elmaradt 6%-os növekedést, másrészt biztosítsa a jövő évi reálkereset-emelkedést.*

Néhány jellemző példa az önkormányzati döntésekről

A megyei önkormányzatok többsége élt a lehetőséggel, azaz garanciát vállalt az általa fenntartott nevelési-oktatási intézmények (elsősorban szakképző intézmények és nevelőotthonok) közalkalmazottainak 6%-os keresetnövelésére, és ehhez igényli a központi költségvetés 1%-os támogatását.

A megyeszékhelyek, a megyei jogú városok esetében már nem kedvező a kép. Győr, Székesfehérvár, Eger, Miskolc, Tatabánya, Budapest vállalta a 6%-ot, és igényt tart a központi 1%-os támogatásra. Szeged, Salgótarján, Dunaújváros, Nyíregyháza, Veszprém csak részleges (6% alatti), illetve nem egész évre szóló keresetnövekedést produkált. A többi megyei jogú város csak a kötelező emeléseket (soros előrelépések, pótlékok, kiemelt munkavégzés) adta meg,

azon felül egy fillért sem. Pécs városa például nem is reagált a szakszervezeti kezdeményezésre, nem folytatott ez ügyben egyeztetést, nem készített számvetést sem. Csupán a sajtón keresztül üzent a pedagógusoknak, a közalkalmazottaknak: ennek megvalósítására gyakorlatilag nincs esély, hiszen közel 1 milliárd forintba lenne szükség, ami nem áll az önkormányzat rendelkezésére – mondta a főjegyző. A polgármester pedig a Megyei Jogú Városok Szövetségének elnökeként levelet írt a miniszterelnöknek. Ebben hangsúlyozta, hogy a szövetség elutasítja a közalkalmazottak 6%-os béremelésére vonatkozó kormányzati kezdeményezést, mivel az önkormányzatok erre nem kapnak kiegészítő forrást (csupán 1%-ot). Még szerencse, hogy több megyei jogú városban nem így gondolták.

Jellemző példaként egy Győr-Moson-Sopron megyei térséget mutatunk be részletesebben. Miközben a megye székhelyén kiizzadták a 6%-ot, Kapuvár, Csorna, Pannonhalma, Tét, Écs, Ikrény, Nagyszentjános, Nyalka, Koroncó, Kőny – s folytathatnánk tovább a felsorolást – nem tudott keresetnövelő döntést hozni. Milyen okok miatt?

Kapuváron a teljes béremelés költsége közel harminchárommillió forintba lenne, amiből valamivel több mint huszonnégy millió forintot vállalt volna saját részként az önkormányzat. Minthogy pénzügyi helyzetük az összeg kifizetését nem teszi lehetővé, a testület egyhangú döntése értelmében a béremelés elmaradt. A csornai önkormányzat is hasonlóan nyilatkozott. A hatszázalékos béremelés kifizetése a költségvetést több mint harmincmillió forinttal terhelné meg, ezért a képviselő-testület itt is elvetette az emelést.

Egy kisebb településen, Kőnyben úgy nyilatkoztak, hogy a közel hatmillió forintot ők sem tudták a célra előteremteni. A szanyi önkormányzat szintén nemleges választ adott. Néhány rábaközi önkormányzat azonban kigazdálkodta az emeléshez szükséges pénzeket. Köztük a belediek, akik költségvetésüket figyelembe véve ötszázalékos béremelést hajtottak végre. Mivel azonban a hat százalékot nem érte el az emelés mértéke, az állami támogatást nem tudják igénybe venni. A polgármester azt hangsúlyozta, a jövő évre tervezett emelés keretét csak leépítésekkel tudják előteremteni, ha az állami támogatást nem kapják meg.

Bősárkányban a béremelés hetvenhat embert érint, ők meg is kapták a hat százalékos. Az egyszeri juttatás, melyet augusztus elején fizettek ki, év elejétől visszamenőleges hatállyal jár. A község költségvetésének ez közel hét és fél millió forintot jelentett, amiből egy százalékos az állam visszafizet a bősárkányi önkormányzatnak. A saját részt pedig önhikis pályázatból fedezték.

Végezetül néhány jó példát sorolunk, ahol egész évre vonatkozóan biztosították a 6% keresetnövekedést. A legtöbb helyen azonban nem béremelés formájában, hanem egyösszegben (vagy több részletben) fizetett keresetkiegészítésként (jutalomként) kaptak (kapják) meg kollégáink a „keresetemelést”. Ilyenek:

Mindszentgödis, Véménd, Kétújfalu, Bóly, Bácsbokod, Solt, Lajosmizse, Tiszaújváros, Ózd, Boldva, Rakaca, Szalonna, Novajdrány, Szalaszend, Csongrád város, Kistelek, Makó, Szentes, Ricse, Mór, Gárdony, Kápolnásnyék, Szabadbattyán, Hort, Istenmezeje, Balaton, Nagyvisnyó, Gyöngyös, Borsosberény, Nógrádkövesd, Diósjenő, Karancseszki, Kutas, Háromfa, Berzence, Szentbalázs, Somogyjád, Marcali, Demecser, Ibrány, Jászberény, Vasvár, Celldömölk, Nádasd, Répcelak, Csetény, Szentgál, Budapest V., VIII., XI., XIV., XXI. kerületei.

E sorból külön kiemelés érdemel Mór városa, ahol a pénzügyi bizottság javaslatja alapján eredetileg nem akartak 6%-os emelést adni. Ám a PSZ helyi összefogása, határozott fellépése meggyőzte a képviselő-testület tagjait.

Árok Antal

Szakszervezeti kitüntetések

Az Eötvös József-emlékérem arany fokozatát adományozta szakszervezetünk vezetősége **Béres Jánosnak**, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei titkárnak, melyet **Árok Antal** alelnök adott át neki Nyíregyházán.

Ugyancsak arany fokozatot Komárom-Esztergom megyei szövetségünk elismeréseként **Padányi Lajos** (Nyergesújfalu), a nyugdíjastagozat vezetője. Bronz fokozattal értékelte batthyányi városi bizottságunk **Mihályfi Sándorné** (Ságvári Óvoda) alapszervezeti titkári munkásságát.

Pedagógus-szakszervezetek nemzetközi konferenciája Budapesten

A kelet-közép-európai országok pedagógus-szakszervezeteinek vezetői **2004. szeptember 23-26.** között találkoztak a magyar fővárosban azzal a céllal, hogy közösen áttekintsék az oktatásfinanszírozás, intézményfenntartás, pedagógusfoglalkoztatás aktuális kérdéseit, valamint a bértárgyalások, kollektív megállapodások rendszerét. A tanácskozás házigazdája a magyarországi *Pedagógusok Szakszervezete* (PSZ) volt; költségeit jelentős részben az *Oktatási Internacionálé* (EI) és az *Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága* (ETUCE) biztosította. Összeállításunkban néhány „kiemelt” vendég és a házigazda PSZ elnökének hozzászólását ismertetjük, és a tanácskozás résztvevőinek listáját, valamint záródokumentumának néhány részletét adjuk közre.

A konferenciát **Varga László**, a PSZ elnöke nyitotta meg. Többek között kiemelte a legfőbb céljait, és hangsúlyozta a szakszervezeti összefogás jelentőségét. Javaslatára a konferencia a beszláni iskolát ért terror-támadásban elhunyt pedagógusok emlékére egyperces néma felállással adózott és részvénytájékoztatót fogadott el, amelyet az Oroszországi Pedagógus Szakszervezet elnökének, *Galina Merkulovának* megküldtek. Idézet a nyilatkozatból: „*Ezúton szeretnénk kifejezni őszinte részvétünket, mely együttérzésünket az áldozatok hozzátartozóinak, és Önöknek is a tagjaikat ért veszteségeikért. A pedagógus-szakszervezetek elítélik a terrorcselekményeket, tiltakoznak az ellen, hogy az iskolák, a gyermekek, a pedagógusok ilyen értelmetlen konfliktusoknak legyenek kitéve.*”

Ezt követően **Magyar Bálint** oktatási miniszter köszöntötte a résztvevőket. Elsőként a 2002. évi radikális bértáblaemelésről és a diplomás minimálbér jelentőségéről tájékoztatta a megjelenteket. (Nem szólt viszont arról, hogy azóta ezek a tételek nem emelkedtek, tehát reálértékük jelentősen csökkent.) Bíráló hangon szólt a szakszervezetek „egalitárius” törekvéséről, mert az OM és ő személy szerint is nem az alapberek emelését, hanem a minőségi munka differenciált elismerését tartja fontosnak. Hangsúlyozta, hogy a pedagógustársadalomnak el kell fogadni a reformokat, folyamatos továbbképzéssel készülni kell azokra. A magyarországi demográfiai folyamattal kapcsolatban kiemelte, hogy egyre kevesebb a gyermek, egyre „kedvezőtlenebb” a tanár-diák arány. Túl sok a pedagógus, ráadásul kevés közöttük a fiatal. Olyan konstrukciót kell létrehozni, amelyben az 57 év feletti pedagógusok nyugdíjba küldhetők lesznek, és helyükre a „reformokra fogékonyabb” fiatalok kerülhetnek. Az oktatási miniszter a felszólalását követően, anélkül, hogy bárki reagálhatott volna arra, elhagyta a konferencia helyszínét.

Martin Römer, az ETUCE elnöke ezt követően nem véletlenül szólt nyomatékkal arról, hogy a miniszter gyors távozása nem EU-konform viselkedés. Hiszen nem várta meg az általa elmondottakra való reagálásokat, ellenvéleményeket, amelyeket ő is szívesen az oktatási miniszter jelenlétében mondana el. Kiemelte, hogy a szakszervezetek számára nemcsak a bérkérdések és a pedagógus státusok a fontosak, hanem a szakmai fejlődés feltételei is. Nemcsak „papolni” kell a reformokról, hanem ennek megfelelő pénzügyi feltételeit is meg kell teremteni. A teljesítmény szerinti differenciálásnál sokkal fontosabbak az igényes befektetések az oktatási rendszerekbe. A változásokat pedig nem szabad a

gyakorló pedagógusok véleményének figyelembevétele nélkül elindítani. Szakmai viták, dialógusok nélkül nincs érdemi előrelépés! Végezetül azt hangsúlyozta, hogy az EU tagállamainak oktatási miniszterei nagyon odafigyelnek egymásra. A pedagógus-szakszervezeteknek ezért is szorosabban együtt kell működniük.

Eva Maria Stange, az OI VB tagja, a Német Pedagógus-szakszervezet elnöke köszönetét fejezte ki a PSZ-nek a rendezésért. A magyar oktatási miniszter által elmondottakra ő is válaszolt. Kiemelte, hogy differenciált bérezés a minőségi munka feltételeinek biztosítása nélkül nem lehetséges. Az EU-integráció a szakszervezeti egységesülést is indukálja. A köz- és felsőoktatás területén olyan európai oktatási térséget kell kialakítani, amely a feltételek és a követelmények tekintetében is intenzíven közelít egymáshoz. Fontos feladata a szakszervezeteknek, hogy leállítsák az oktatás privatizációját, a kereskedelmi szemlélet eluralkodását. Végezetül azt hangsúlyozta, hogy a budapesti konferenciának legyen folytatása, a közös tevékenység ne fejeződjön be a záródokumentum elfogadásával.

Dug McAvoy, az OI Páneurópai Struktúrájának elnöke üdvözölte a tanácskozás résztvevőit, és hozzászólásában a páneurópai struktúra erősítésének szükségességét hangsúlyozta. Majd az eltávozott miniszterrel „vitakozva” szólt arról, hogy a teljesítmény szerinti bérezésnek nincs keresnivalója az oktatásban, hiszen az oktató-nevelő munka eredményességének értékelése is megoldatlan. Mondanivalóját az angol oktatási rendszerből hozott példákkal támasztotta alá.

A csütörtök délutántól szombat délig folyó vitában minden delegáció képviselője szót kapott. A témakörök a következők voltak: oktatásfinanszírozás; pedagógusfoglalkoztatás-feladatrendszer; közalkalmazotti bérendszer, bértárgyalások-kollektív megállapodások; pedagógus-szakszervezetek együttműködése Európában; teendők a kapcsolatok erősítésére. A konferencia ugyanakkor rámutatott arra, hogy sokunknak információhiánya van, amelyet tudatosan fel kell számolnunk. Az ETUCE e tekintetben nagy jelentőséget tulajdonít az elektronikus kommunikációnak.

A tanácskozást **Martin Römer** a következő összefoglaló gondolatokkal zárta le: „Ne mindent akarjunk egyszerre. A realitásokra is figyelve jelöljük meg a legfontosabb feladatokat. A túlambicionálás nem vezet semmire. Figyelni kell az EU-n belüli igényekre, ám az EU-n kívüli Európára is. Minisztereknek inspirációt kell adni arra, hogy ne a rossz, hanem a jó dolgokat vegyék át egymástól.” Végezetül a nagyszerű szervezést és a kiváló hangulatot megköszönve hangsúlyozta: „Sikeres, sok résztvevővel zajló konferencia volt. Köszönet ezért a rendezőknek. A magyarok jól dolgoztak, példát mutattak a jó szervezésre, az együttműködésre.”

A térség országaiból több mint félszáz szakszervezeti vezető vett részt a konferencián. (Egy-egy országból több oktatási szakszervezet is képviseltette magát.)

Az elhangzottakból és a záródokumentumból – amelyet a túloldalon közreadunk – egyaránt megállapítható, hogy Európa e térségének sok tekintetben hasonlóak az oktatásügyi problémái. Legfeljebb csak a hangsúlyok és nagyságrendek különböznek.

- **ETUCE: Martin Römer** főtítkár
- **Német PSZ – GEW: Eva Maria Stange** elnök, az OI VB tagja; **Christophe Heize** titkár
- **Holland PSZ – AOB: André Dumont** elnök
- **Páneurópai Struktúra: Dug McAvoy** elnök; **Charlie Lennon** VB-tag

- **PSZ: Varga László** elnök; **Árok Antal** alelnök; **Szlankó Erzsébet** alelnök; **Vajna Tünde** nemzetközi felelős
- **FDSZ: Dr. Kis Papp László** elnök; **Mayer György** titkár
- **PDSZ: Kerpen Gábor** elnök
- **Keresztény PSZ: Zámbo Éva** elnök;
- **Keresztény PT: Dr. Bardócz Tódor András** elnök

- **Albánia – FSASH/KSSH**
- **Bulgária**
– **SEB**;
– **SEP-Podkrepa**
- **Ciprus – POED; KTOEOS; OELMEK; OLTEK**
- **Csehország – CMOS-PS**
- **Horvátország – ITUWEC**

- **Lengyelország**
– **KSN „Solidarnosc”**
– **SKOIW NSZZ „Solidarnosc”**;
– **ZNP**
- **Lettország – LIZDA**
- **Litvánia – LDF-CTUEW; LEETU**
- **Macedónia – SONK**
- **Moldova – PESTU**
- **Oroszország – ESEUR**

- **Románia**
– **FEN-Romania**
– **FSLE**
– **FSII Spiru Haret**
– **UTUFR ALMA MATER**
- **Szerbia-Montenegró – NTTU; TUS**
- **Szlovákia: ZPSaV NKOS; OZPSaV**
- **Szlovénia – ESTUS**

Részletek a nemzetközi konferencia záródokumentumából

A kelet-közép-európai pedagógus-szakszervezetek, amelyek az Oktatási Internacionálé (EI) Páneurópai Regionális Struktúrájának tagjai, együttműködve az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottságával (ETUCE), 2004. szeptember 23-26. között Magyarországon, Budapesten tartották III. koordinációs konferenciájukat.

A résztvevők megállapították, hogy a régió országai többségében a közoktatás finanszírozása és ezáltal a közoktatás munkavállalóinak élethelyzete jelentős mértékben függ az érintett országok gazdaságának általános állapotától. A GDP-arányos finanszírozás nem éri el az uniós átlagának értékét az érintett országok többségében.

A helyi törvényi szabályozások eltérő feltételeket teremtenek a foglalkoztatottak és az érdekeiket képviselő oktatási szakszervezetek számára. A kormányok, a fenntartók és a munkáltatók tárgyalási-együttműködési készsége változó: van, ahol jól kialakult rendszerben, van, ahol csak munkahelyi (intézményi) szinten lehet kollektív megállapodást kötni.

A pedagógusok, közoktatásban dolgozók keresetei reálértékben eltérő mértékben, de jelentősen elmaradnak az uniós átlagtól, és jórészt az adott nemzetgazdaságok diplomás átlagkereseteit sem érik el.

Az oktatás infrastruktúrájának minősége hiányosságokat mutat, az épületek állaga nem megfelelő. Ezekkel kapcsolatban a konferencia résztvevői szükségesnek tartják egy olyan, viszonylag rövidtávon (5-10 év) elérendő uniós szintű normarendszer kialakítását (iskolák műszaki szintje, felszereltsége stb.), mely a részt vevő uniós tagországok és a csatlakozásra várók oktatási infrastruktúrájának ilyen típusú fejlesztését orientálja.

Az uniós közös felhasználású pénzügyi forrásait és az ehhez kapcsolódó nemzeti fejlesztési tervek célkitűzéseit úgy kell formálni, hogy a humánforrás-fejlesztés uniós igényeit, valamint az oktatás meglévő rendszerének fejlesztését is szolgálják. A rendelkezésre álló európai uniós forrásokat ilyen irányú tevékenységek támogatására kell fordítani.

A konferencián részt vevő pedagógus-szakszervezetek a záródokumentumban megfogalmazott igényüket nemzeti kormányuknak tolmácsolják, és egyben kérik a Páneurópai Struktúra vezetőit és testületeit, hogy erőfeszítéseiket támogassák és képviseljék az uniós testületeinek.

A konferencia felhívja a kormányokat arra, hogy növeljék az oktatásra fordított kiadásait, javítva az oktatás minőségét és növelve az esélyegyenlőséget, mert meggyőződésünk, hogy az oktatás a társadalmi kohézió erősítésének legfontosabb eszköze.

Ugyancsak kormányfeladat, hogy bérezéssel és karrierpályával javítsák a pedagógusok társadalmi megbecsülését, tegyék mindenütt vonzóvá a pedagóguspályát a fiatalok számára.

Az is nyomatékosítják, hogy a kormányok felelőssége a pályán tartani a pedagógusokat és így feloldani azt a foglalkoztatási feszültséget, ami a diákok létszámának csökkenése miatt egyre inkább előtérbe kerül.

A képviselt országok pedagógus-szakszervezetei munkacsoportot alakítanak azzal a céllal, hogy felmérjék az oktatás finanszírozását, a pedagógusok foglalkoztatásának rendjét és kötelezettségeit. Kérik a Páneurópai Struktúrát, hogy a munkacsoport tevékenységét támogassa, gyűjtse be a szervezetektől a tanárok munkaköri leírását, óraszámmegoszlását, és az adatokat juttassa el a résztvevő szervezetekhez.

A konferencia követelte, hogy az illetékesek vonják be a pedagógus-szakszervezeteket a bolognai folyamat megvalósításába, és felhívta a résztvevőket, hogy az ETUCE által javasolt levelet, aláírásukkal ellátva, küldjék meg kormányuknak.

A jövő évben tartandó soron következő kelet-közép-európai konferencia színhelyéül a jelenlévők Szerbiát választották.

A Magyar Drámapedagógiai Társaság rendezésében

DRÁMATRÉNING

A SZÍNHÁZ ÉS A DRÁMA LEHETŐSÉGEI A NEVELÉSBEN

2004. november 18-19-20-21.

→ **KATHLEEN GALLAGHER** (Kanada, Toronto)
Az „iskolai terrorizálás”,
a kiközösítés témájának
feldolgozása a dráma segítségével

→ **JOHN SOMERS** (Anglia, Exeter)
A dráma és más tantárgyak

⇒ A tréningekre olyanok jelentkezését várjuk, akik drámás
előképzettséggel rendelkeznek.

⇒ Jelentkezés a (70)335-3959 és a (1)336-1362-es telefonszámon
Tóth Adélnál, 2004. november 5-ig.

⇒ Részvételi díj: 40.000 Ft/fő

A rendezvény részletes leírása olvasható a www.drama.hu
weboldalon.

A DRÁMAPEDAGÓGIA HELYE ÉS SZEREPE A KÖZOKTATÁS FEJLESZTÉSÉBEN

Konferencia a Magyar Drámapedagógiai Társaság rendezésében
2004. november 20. szombat 9.30

Helyszín: Marczibányi Téri Művelődési Központ
1022 Marczibányi tér 5/a.

A beszláni tragédiáról az Országgyűlésben

Dr. Magyar Bálint oktatási miniszter szeptember 14-én az
Országgyűlésben napirend előtt szolt a beszláni tragédiáról.
Néhány részlet a megnyilatkozásból:

Félévezredes szokás, hogy a templomok harangjai déli 12 órakor a
magyarok nándorférvári győzelmének emlékét zengik világszerte. A
magyarok szerint a harangs örömet hirdet, a jók győzelmét a rosszak
felett.

Ma 12 órakor, amikor ez a harangszó megszólal, gyászra hív egész
Európában. Arra hívja fel az emberiség jobbik felét, hogy véssé emléke-
zetébe a beszláni iskolában elpusztultakat, megkínzottakat, megcsonki-
tottakat, megaláztatottakat és megfélemlítetteket. És arra hív mindenkit, aki
elitéli a terrort, hogy mutassa ki közösségvállalását a kegyetlenségtől
sújtottak hozzátartozóival, az elvakultság, a kíméletlenség, a kegyetlenség
elszenvedőivel.

Az egész Európát átfogó megdöbbenést és kétségbeesést jelképező
emlékezés mégsem csupán a gyász megtestesítése. Tiltakozás is, a győ-
zelembe vetett mélységes hit kifejezése is, hogy a terror, a pusztítás és az
igazságtalanság zsoldosai sohasem arathatnak diadalt azokon, akik vilá-
gukat a béke, az együttműködés és a méltányosság keretei között akarják
megformálni mindörökre.

Felkértem ezért valamennyi magyar iskolát, hogy vegyen részt az
Európát átfogó megemlékezésben, erősítse minden ország gyermekeinek,
tanárainak, szülőinek, minden polgárának állásfoglalását abban, hogy az
egyperces némaság a szolidaritáson kívül ellenállás is a világ felforgatá-
sát, az emberiség értékeinek lerombolását, a félelem elterjesztését szol-
gáló erőkkel szemben.

A déli harangszó, s a déli tiszteletadás így adhat új erőt a gyászolóknak,
s mindazoknak, akik sohasem akarják övéik kiszolgáltatottságát
lehajtott fejjel eltűrni, válasz nélkül hagyni.

KI KICSODA A PSZ ELNÖKSÉGÉBEN

Szakszervezetünk XVII. kongresszusán új vezető testületként került megválasztásra a PSZ tizenegy tagú elnöksége. A Pedagógusok Lapja által nyújtott lehetőségeket kihasználva egy-egy riport keretében kívánjuk bemutatni az elnökség tagjait. Alfabetikus sorrendben haladva (az elnököt és az alelnököket a sorozat végére hagyva) kilencedikként Szlankó Erzsébetet, a PSZ alelnökét szólaltatjuk meg, aki 1946. június 23-án született Tiszaföldváron. Tanári diplomáját 1969-ben az ELTE magyar-történelem szakán szerezte meg. Általános iskolai és középiskolai tanárként, majd intézményvezetőként is tevékenykedett. 1968 óta tagja a PSZ-nek. 1975-től szakszervezeti tisztségviselő. 1979-től 2003-ig a PSZ függetlenített Szolnok megyei titkára, a központi, majd az országos vezetőség tagja. Korábban elnökként irányította a Szolnok megyei közbeszerzési bizottságot, valamint a megyei munkaügyi tanácsot, és tagja volt a területfejlesztési tanácsnak is. Szakszervezetünk XVII. kongresszusán 2003 júliusában választották a PSZ alelnökének. Ettől kezdődően a SZEFG ügyvivőjeként is tevékenykedik.

– **A szülői ház, az iskola többnyire meghatározzák pályánkat, életünket. Milyen útravalót kapott szüleitől, iskolától, tanáraitól, milyen élmények, milyen hatások játszottak szerepet abban, hogy a pedagógusok, az oktatás érdekeiért következetesen kiálló szakszervezeti vezető lett?**

– Az általános iskola első és második osztályát egy Jász-Nagykun-Szolnok megyei kistélepkülésen végeztem. Nem írhatom azt, hogy iskolájában, mert a szó szoros értelmében nem úgy festett. Ugyanis a templom volt az „iskola”. Vasárnap a padok az oltár felé néztek, így töltötték be funkciójukat. Hétköznap pedig az ellenkező irányba, a tanári asztal, az iskolai tábla felé. Az első esetben a hívek ültek benne, a másodikban a kisiskolások. Ebbe az egyetlen terembe járt egyszerre az alsó tagozatnak mind a négy osztálya. A tanítás úgy zajlott az osztatlan iskolában (ez volt a hivatalos neve), hogy amíg egy osztálynak (három-négy tanuló) órája volt, addig a többi osztály tanulói magukban dolgoztak. Olyan csendet, ami ott volt, azóta is ritkán tapasztaltam tanteremben.

Téli havas időben az első tanítási óra akkor kezdődött meg, amikor a környék tanyáiból a gyerekek odaértek, s lábbelijüket a kályha mellett megszáritották.

Annak a felejthetetlen tanító néninek, akitől ott megtanultam írni-olvasni, később pályatársa, mi több, munkahelyi vezetője lettem, lehettem egy szolnoki általános iskolában.

Kell-e mondani, milyen útravalót ad egy alföldi vidéki iskola és a falu, az egykori falusi emberek közössége? Mindent adott, amit az akkori évek vidéke nyújthatott. Mindenekelőtt az emberség, az emberi tartás, a tisztesség, a becsület, a munka értéke, a kitartás jut eszembe.

De kérem Olvasóimat, mentsenek fel az alól, hogy tovább is kifejtsem ezeket a gondolatokat, mert oly gyöngye a szó ahhoz, hogy hitelesen visszaadja azt az élményt, amely egy életre meghatározó volt.

Az ott töltött évek a történelmi, társadalmi viharokból is adtak leckét. A szegénység megélésén túl tanúja voltam kisgyerekként az ún. padláslesöpprés borzalmainak.

Sokáig nem értettem, miért tölti el aggodalommal nagymamám, hogy egy kulák család kislánya lett a barátnőm. Mint ahogy a szót magát: KULÁK, sem nagyon értettem.

Majd a hunyadfalvi két iskolai év után nagy váltást, igazi kihívást jelentett a szolnoki Koltói Anna úti Általános Iskolában, azt követően pedig az ózdi, majd a mezőtúri gimnáziumban, s annak kollégiumában diáknak lenni.

Nagyszerű tanáraink voltak. bizonyos, hogy a gyerekszeretemen túl az ő példájuk volt az indítás ahhoz, hogy pedagógus lettem.

Első generációs értelmiségi vagyok. Szüleim, nevelőszüleim, nagyszüleim zömmel fizikai munkát végeztek. Földműves, bányász, bolti eladó, hivatásos gépkocsivezető; ezek a foglalkozások fordultak elő a családban. Elismerés illeti őket, hogy az egyetemre kerülésemet és azt, hogy diplomát szereztek, valamennyien egyöntetűen támogatták.

Az, hogy közösségben és közösséggé dolgozó ember leszek, valahogy kódolva volt. Életem első szakaszától kezdve ez soha nem volt kérdéses számomra.

– **A PSZ képviselőjében részt vesz a Közneveléspolitikai Tanács munkájában, amely a tárcának az oktatáspolitikai döntéseket előkészítő, véleményező és javaslattevő testülete. Az érdekegyeztetésnek ez a sajátos ágazati fóruma milyen hatást gyakorol a miniszter döntéseire, mi jellemző a testület működésére?**

– A Közneveléspolitikai Tanács (KÖPT) valóban azokkal a jogkörökkel rendelkezik, melyeket a kérdés is tartalmaz, s felöleli a

magyar közoktatás ügyében érintettek teljes körét. A tanács nyolcaldalú testület, s kijelenthetem, hogy valamennyi tagja elkötelezett az oktatásügy szolgálatára. A parlament a közoktatásról szóló törvényben hozta létre a testületet 1993-ban azon elv alapján, hogy a közoktatás közügy.

Ennek megfelelően a területet érintő minden lényeges kérdés napirendre kerül. Az elmúlt egy évben a felülvizsgált Nemzeti alaptanterv és annak bevezetése, majd implementációja, a kerettantervi rendelet, a mintatantervek véleményezése voltak a fő napirendtémák.

Azonban az ágazatot érintő költségvetési paraméterek megtárgyalása, az óvoda- és iskolabezárások gondolja ugyanúgy napirenden szerepel, mint a kétszintű érettségi vizsga vagy a nemzeti és etnikai kisebbség oktatási programja. Parázs viták; oldálvélemény érvényre juttatásáért való lobbizás; majd éppen a másik oldal elképzelésével való szolidaritásvállalás jellemzi az üléseket.

A testület felépítéséből adódóan legtöbbször a kormányfóval vagyunk konfliktusban. Valahol ez érthető, hisz minden team más nézőpontból közelíti meg a napirendi kérdéseket.

Bár az oktatási tárca, így végső soron a miniszter javaslattevő testülete vagyunk, még nem látogatta meg az ülésünket Magyar Bálint. Ezt nem egy szervezet – legtöbbször talán a szakszervezeti oldal – tette szóvá.

– **Sokrétű érdekvédelmi munkájának melyek a legfontosabb tanulságai? Hogyan ítéli meg a szakszervezeti munka jelenlegi lehetőségeit, jövőjét? Milyen módon, milyen irányban fejlesztené tovább a PSZ tevékenységét?**

– Nem állok messze az igazságtól, ha azt állítom, hogy tanítani, ismereteket átadni, személyiséget formálni a legmagasabb rangú emberi tevékenységek egyike. S azt a munkavállalót képviselni, aki ezt teszi, hasonlóan magasztos feladat. Ezzel a hitvallással töltöttem el negyedszázadot a Pedagógusok Szakszervezete különböző vezető tisztségeiben.

S a tanulság? Talán abban tudnám összesűriteni, ami a XVII. kongresszusra készített programom mottója is volt: „az összefogásnak nincs alternatívája”.

Azonban ennek a mottónak csak akkor hatékony az igazságtartalma, ha az valódi ÖSSZEFOGÁS. Olyan, amelyben megvalósul a többségi akarat tisztelete, olyan, amelyik megfelelően figyel a kisebbségi véleményekre is.

A tanulságok között tartom számon, hogy bár nem minden időben belső igény a szervezett dolgozók közé tartozni, mégis, ha nem lenne szakszervezet, azt nagyon észre lehetne venni.

S ahhoz, hogy a jelenlétünk valóban érzékelhető legyen, számtalan dolgot el kell rendeznünk. Van tennivalónk annak érdekében, hogy a szervezetünk működőképesebbé váljon, s amennyire szükséges, olyan mértékben koncentráljuk az erőinket.

Szívesen venném, ha a társadalmi környezet jobban oktatás- és szakszervezetbarát lenne, de ebben a miliőben is eredményeket kell elérni. Rendkívül jó lenne naponta dicsőiséget aratni, de az érdekvédő munka inkább a sziszifuszi küzdelmek közé tartozik. S miközben hiba lenne, ha a mércét nem tennénk magasra, ugyanolyan hiba, ha nem vesszük észre és nem becsüljük az elért kisebb eredményeket.

Az oktatás számtalan kihívás előtt áll: privatizáció vagy közoktatás; liberalizáció vagy nagyobb fokú szabályozottság, esélyegyenlőség vagy elitizáció. Stb.

Megbízóink joggal várják el a szakszervezettől, hogy megfeleljünk a kihívásoknak.

Csak hogy tudnunk kell, a szakszervezet mi vagyunk, együtt, Kedves Tagtársak!

CIGÁNY GYEREKEK AZ OKTATÁSI RENDSZERBEN

Lapunkban rendszeresen igyekszünk megjelentetni olvasói véleményeket is azzal a céllal, hogy bemutassuk közoktatásunk helyzetét, mindennapi gondjait. Ezúttal egy neuralgikus témában adjuk közre Báder Iván kollégánk írását, abban is bízva, hogy e problémakörrel kapcsolatban további írásokat is megjelentethetünk. A szerző roma származású tanár, szociológus, a PSZ intézményi titkára, aki egy olyan fővárosi általános iskola pedagógusa, ahol a tanulók többsége szintén roma származású.

Az oktatási kormányzat olyan intézkedéseket hozott az elmúlt két tanévben – a cigány származású tanulókat is érintve –, amelyekről azt mondják, hogy a liberális oktatáspolitikai részét alkotják. Ha akár egyszerű állampolgárként végiggondoljuk e döntéseket, akkor rájövünk, hogy vagy semmit nem javítottak a cigány származású gyerekek iskolai esélyén, vagy még tovább rontották azokat.

Nézzük a „döntéseket”!

2004 szeptemberétől bevezették, hogy nem kell osztályzatot adni az alsó tagozat első három évfolyamán; osztályisméltésre is csak az a tanuló buktható, akinek a szülei ebbe beleegyeznek. Mi ennek a hátránya? A tanító ugyanúgy kidolgozza a sémáit, kategóriáit a minősítésre, amelyek megfelelnek a régi osztályzatoknak. Maga a minisztérium ad példasablonokat segítségként a pedagógusoknak. A hivatalos érvelés: nem lehet megbuktatni a gyereket csak azért, mert magatartászavaros, túlkoros vagy roma. Csakhogy így mindenkit továbbengedünk, és majd ötödik évfolyamon jelentkeznek – különösen a cigány tanulók esetében – a legnagyobb elmaradások. Továbbá: a szülő az osztályzatokból világosan látta gyermeke fejlődését, így viszont meg sem fogja érteni a tanító szakszavakkal történt minősítését.

Pályázatot írtak ki a kistéleplések iskoláinak felújítására. Főként azok az iskolák kaptak támogatást, amelyek integrációs bázisintézményként szerepeltek. Pedig a legtöbb cigány gyerek nem ezekben, hanem a kistéleplések elromosodott iskoláiban tanul (van úgy, hogy nagyon rossz körülmények között).

Egy tollvonással megszüntették az 1997-ben elfogadott etnikai normatívát. Ez jó

döntés volt, hiszen sok iskola nem a célnak megfelelően használta fel a támogatást. A baj az, hogy olyan finanszírozási formát találtak ki (az integrációs normatíva), amelyet nem mindegyik intézmény vehet igénybe, csak az, amelyben a roma tanulók száma 50% alatti, valamint azon gyerekek után, akik szülei nyolc általános iskolát végeztek és nevelési támogatásban részesülnek. Pedig a legtöbb hátrányos helyzetű cigány gyerek azon kistéleplések iskoláiba jár, melyek cigány többségűek lettek. Azt a cigány gyereket nem kell integrálni, akinek a szülei szakmunkásképzőt végeztek, de tartósan munkanélküliek vagy nevelési támogatást kapnak?

Az ösztöndíjrendszer (amely véleményem szerint reformálásra szorul) jó dolog, csak az a baj, hogy a támogatott középiskolába bekerült cigány gyerekek nem megfelelő odafigyelés hiányában (hiszen középiskolában az oktatást már fontosabbnak tekintik, mint a nevelést), kibuknak. Nem lenne jobb, ha az ösztöndíjrendszer kiegészülne egy patronálotánár-programmal? Még az a tehetséges nem cigány tanuló sem tud korrepetáló tanárt fogadni, aki esetleg jobb anyagi helyzetben él, mint egy cigány gyerek.

A könyvtámogatási rendszer csak azokra az általános és középiskolák tanulóira vonatkozik, akik családjában háromnál több testvér van, a szülő nevelési támogatásban részesül vagy egyedül neveli gyerekeit. Mi van azokkal a tehetséges cigány gyerekekkel, akik érettségiző iskolába bejutnak, két gyerek van a családban, és a szülők szociális járadékban részesülnek? Tehát a négyfős család maximum havi 50 ezer forintból él meg. A gimnáziumi tankönyvek (nyelvkönyvekkel együtt) gyakran 40 ezer forintba

kerülnek. Miből fizessék ki? Pedig a kormányzat arról beszél, hogy minél több cigány gyereket kell érettségiző iskolába juttatni, mert hiányzik a cigány középréteg.

A kormányzat felemelte hangját az ellen, hogy még mindig sok cigány gyerek jár kiegészítő osztályokba, iskolákba. Sajnos, van úgy, hogy indokolatlanul. De mit tettek annak érdekében, hogy ez megszűnjön? Hiszen az integrációs normatívát nem vehetik igénybe a roma többségű iskolák, pedig ezekben működik a legtöbb kiegészítő osztály. Ugyanakkor ki ellenőrizte, hogy szakképesített pedagógusok tanítják-e ezeket a gyerekeket?

Mint mondtuk, egyre több kistéleplés iskolája elcigányosodik. Az ott tanító pedagógusok nincsenek felkészítve a roma kulturális másságból fakadó konfliktusok kezelésére. Ezért tapasztaljuk, hogy egyre több médiatérkép – szenzációként és felnagyítva az eseteket – számol be tanárverésekről és más konfliktusokról.

A kormányzat szinte semmit nem tesz meg annak érdekében, hogy a pedagógusok társadalmi megbecsültsége növekedjen. Sem erkölcsileg, sem anyagilag nem megfelelő ma Magyarországon a pedagógusok elismertsége. Azok, akik a „legkeményebb” iskolákban dolgoznak, ugyanakkora bért és kevesebb elismerést kapnak, mint más iskolák pedagógusai, akik nem küzdenek meg napi szinten egy halvány sikerélményért. Persze ezekre a problémákra vannak javaslatok, így ezen cikk írójának is, melyeket az oktatási kormányzat integrációs ügyekkel foglalkozó csoportja is ismer, csak semmit nem akar belőle megvalósítani, mert azok a felsőbb érdekeket sértik.

VISSZAHÚZ A SZÍVEM

Az épület egyik szárnyában volt a tanterem, valamint néhány kisebb helyiség, talán valamikori szertárak. A másik rész a lakásból; kis szobából, konyhából és hatalmas kamrából állt. Az egész borzasztó képet nyújtott, ajtóik, ablakok tárva-nyitva, mintha elődje és a diákok is menekülve távoztak volna onnan. Az udvart derékig érő gaz lepte be, oldalt a mezsgyén vad szőlősorok, a tavalyi terméssel terhelt. Egy-két fa állott a kert végén, tetvesen, metszetlenül. Ideköltözött a fiatal, képzés nélküli pályakezdő évtizedekkel ezelőtt. Lelkesen kezdett a rendcsináláshoz. A bútorokat Pestről egy vállalati gépkocsi hozta, rajta divány, székek, kopott bőröndök, festőállvány és sok-sok festőszerszám volt. Abban bízott, hogy itt békés környezetben, tanulás mellett csodálatos dolgokat fog alkotni, tanítványai nemkülönben.

Másnap, s aztán még évekig egy héten legalább egyszer elballagott a tanyás boltba. Két kilométerre volt az, ahová dűlőúton kellett mennie. Az örökül maradt sparhelt remekül működött, háziállatot tartott, az emberekkel nem volt különösebb kapcsolata. Él, mint egy remete. Falusi kollégái és az ott lakók is csodabogárnak tartották, történetek keringtek róla, titkok fogták körül. Aztán egyszer

egy szélvihar leemelte az iskolatetőt, kidőlt a százéves vályogfal is. Összel nem jött vissza.

E nőt többször kerestem, de semmit sem tudtak róla. El is felejtettem már, amikor a napokban felbukkant. Elkísérném-e a régi iskolájába? De hiszen a falai sincsenek már meg – mentegetőztem.

– Nem baj, csak az emlékek miatt.

Percekig ültünk a romokon szótlanul. Megszólt. – Tudod, itt még újra kezdeném. Jönnének ide a gyerekek szakkörre, s egyebet sem csinálnának, csak elmélyülten figyelnék a természetet. Aztán visszamennénk az iskolába, és elkezdénénk rajzolni, ahogy látták a repülő madarat, a gémes kutat, az élő vagy korhadat fát, a naplementét. Ha valamelyik segítséget kérne, segíteném. Tudod, ez a látás utáni rajztanítás. Mit kérnék? Egy elhagyott falusi házat, s hogy ne parancsoljon nekem a lélekölő bürokrácia. Úgy szeretnék élni, dolgozni, ahogyan én tudok. Tevékenységemért fizetést sem kérnék, eltartanám magam.

Visszahúz a szívem.

Oláh Gábor

(A Kelet-Magyarország c. napilapból)

EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM

E rovatunkban rendszeresen közzéteszük az Európai Uniónak az oktatást, a humán szférát, a munka világát érintő szándékait, lépéseit, az érdekegyeztetéssel, a szociális párbeszéddel kapcsolatos híreket, tudósításokat, azzal a céllal, hogy segítsük a pedagógusok, a PSZ-tisztségviselők ismereteinek ez irányú bővítését. Annál is inkább, mert már belülről kell kezelnünk ezeket az ügyeket!

Gazdasági és társadalmi fejlesztési programok az új tagállamok számára

Alig két hónappal a bővítést követően az Európai Bizottság a strukturális alapok keretében jóváhagyta a tíz új tagállam számára indított gazdasági és társadalmi fejlesztési programokat.

Az új fejlesztési programok, a kohéziós alap keretében nyújtott támogatásokat is beleértve, a 2004-től 2006-ig terjedő időszakra több mint 24 milliárd euró összegű közösségi hozzájárulást irányoznak elő. E nem csekély horderejű bejelentés alkalmából Jacques Barrot, Franz Fischler és Stavros Dimas, az Európai Bizottság strukturális alapokért felelős tagjai, valamint Balázs Péter és Sandra Kalniete „tárca nélküli biztosok” a Cseh Köztársaság, Ciprus, Málta, Magyarország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Szlovákia és Szlovénia állandó képviselőivel közösen véglegesítették a döntéseket.

Jacques Barrot, a bizottság regionális politikáért felelős tagja a fejlesztési programokról született döntést történelmi jelentőségűnek minősítette úgy az új tagállamok lakossága, mint régiói számára. Uniós csatlakozásukkal ugyanis a tízek egy a szolidaritásra alapozott közösségnek is tagjai lettek. A most elfogadott programok a lehető legkonkrétabb módon testesítik meg ezt az elvet azért, hogy számos beruházás finanszírozására és új munkahely megteremtésére adnak lehetőséget. Ezáltal nagyban hozzájárulnak majd a kibővült Európai Unióban meglévő egyenlőtlenségek ellensúlyozásához, elősegítik Európa integrációját és területi kohézióját.

Balázs Péter magyar biztos fontos eredményként értékelte, hogy az új tagállamok már 2004 elején hozzáláttak a pályázati felhívások közzétételéhez, és elégedetten nyugtázta, hogy a benyújtott pályázatok száma és minősége egyaránt biztató a jövőre nézve. Amint azt hangsúlyozta, a strukturális alapok jelentős potenciállal rendelkeznek a növekedés és a kohézió tekintetében. Ahogy arra a harmadik kohéziós jelentés is rámutatott, a politika az Európai Unió egyik nagy sikertörténetének számít. A kohéziós politikának – az új tagállamok jelentős növekedési potenciáljának segítségével – így meghatározó szerepe lesz a kibővült Európai Unió jövőbeni fejlődésében.

Hivatalos elfogadásukat megelőzően az új fejlesztési programok tartalmáról már 2003 végén megállapodás született. Ennek értelmében a programok olyan gazdasági és társadalmi fejlesztési projekteket finanszíroznak majd, amelyek jól alkalmazkodnak az egyes tagállamok sajátos szükségleteihez. Emellett külön prioritásként kezelik a projektek végrehajtásához szükséges adminisztratív képesség fejlesztését, különösen az új tagállamok esetében.

Nők a munkaerőpiacon: mennyit ér ma egy diploma?

Európában a nők még egy jó diplomával is csak nehezen törnek át a karrierjük útjában álló „láthatatlan” akadályokat.

Napjainkban az Európai Unió tagállamaiban és a tagjelölt országokban a felsőoktatásban már több nő tanul, mint férfi. 55 százalékos arányukkal már többségbe kerültek az unió diplomásai között. A munkaerőpiacon azonban ez a fejlődés csak kevésbé érezhető hatását.

Az Európai Bizottságnak egy, az Európai Tanács számára tavasszal készített jelentése szerint a nemek közötti foglalkoztatási különbségek továbbra is meglehetősen markánsak: jelenleg is felülről súrolják a 17 százalékot. A nők foglalkoztatási aránya mára mindazonáltal elérte az 55,6 százalékot, ami egyértelmű javulást jelent a 90-es években jegyzett 50 százalékos arányhoz képest. Ugyancsak általános jelenség, hogy a férfiak szinte mindig többet keresnek kolléganőiknél, s a bérekben megfigyelhető különbségek az elmúlt években alig-alig csökkentek, az Európai Unió átlagában továbbra is 16 százalékon állnak. Vezető posztokat pedig még mindig kétszer annyi férfi tölt be, mint nő. Az üzleti és a politikai élet

befolyásos és felelős állásaiban továbbra is több férfival találkozhatunk, mint nővel. S minél feljebb tekintünk a ranglétrára, a különbségek annál nagyobbak lesznek.

De vajon mivel is magyarázható, hogy a felsőoktatásban elért kimagasló eredmények nem tükröződnek a munkaerőpiacon? Ennek egyik oka magában az oktatásban keresendő. A tanulmányok kiválasztása keveset változott az évek során: ebben továbbra is tetten érhetők a hagyományos sztereotípiák. 2001-ben a diplomás nők átlaga 36 százalékos volt a természettudományok, a matematika és az informatika területén, és 21 százalékos a mérnöki és építész szakokon. Ugyancsak meg kell említenünk, hogy bár a nemek közötti különbségek a felsőoktatásban egyre inkább kiegyenlítődnek, ez a tendencia a posztgraduális képzésben már kevésbé érvényesül. Az Eurostat (az Európai Unió Statisztikai Hivatala) adatai szerint 2001-ben a műszaki karokon doktorált hallgatóknak csak 20,6 százaléka volt nő. Ez a séma a munkaerőpiacon is tetten érhető, ahol a nők túlsúlya elsősorban olyan területeken figyelhető meg, mint az egészségügy, a szociális szolgáltatások, az oktatás-nevelés, a közigazgatás vagy a kiskereskedelem. Ezzel párhuzamosan a jellemzően sokkal jobban jövedelmező szakmák képviselőinek, így a mérnököknek, a pénzügyi szektorban és általában a vezető beosztásokban dolgozóknak aránytalanul nagy száma férfi.

A nők szakmai pályáját más, közvetlenebb akadályok is nehezítik. Az Európai Unió számos tagállamában a napközbeni gyermekellátás vagy nem létező, vagy túlságosan drága, vagy nem megfelelő formában nyújtott szolgáltatás. Így nem meglepő tény, hogy a kisgyermekes anyák foglalkoztatási aránya – a férfiaknál megfigyelhető tendenciával ellentétben – mintegy 13 százalékkal alacsonyabb a gyermektelen nőkéénél. Az adatok hátterében meghúzódó közismert ok, hogy mivel a háztartási és gyermeknevelési feladatokat elsősorban a nők kötelezettségei közé sorolják, így a munkaerőpiacon is kisebb érdeklődéssel tekintenek rájuk.

Azokban a tagállamokban, ahol fizikai és anyagi értelemben is elérhető a bölcsődei és óvodai szolgáltatás, és ahol a férfiak és a nők egyenlő jogokat élveznek a fizetett szülői szabadság tekintetében, a nők foglalkoztatási aránya közel azonos a férfiakéval, így például Svédországban és Finnországban. Bár a „kenyérkereső férfi” hagyományos modelljét egyre inkább a kétjévedelmű családdal veszi át, összességében a háztartási vagy családi kötelezettségek java még mindig a nők vállára nehezedik. Ez természetesen kedvezőtlenül befolyásolhatja életpályájukat, és jelentősen beszűkítheti munkaerőpiaci lehetőségeiket. Ennek egyik ellenszere lehetne, ha a házastársak nemcsak jövedelmükön, hanem a háztartási feladatokon is osztoznának. Lényegében azon a széles körben elterjedt elképzelésen kellene változtatni, amely a munka és a családi élet összeegyeztetésének kérdését egyfajta sajátosan „női problémára” redukálja.

Az egy másik tagállamban időszakos munkát vállalók jogai

Egy európai bírósági ítélet szerint az egy másik tagállamban időszakos munkát vállaló uniós polgárok is jogosultak adókedvezményekre.

Az Európai Bíróság ítélete szerint az ideiglenes munkavállalókat egy másik tagállamban ugyanazok az adómentességek, illetve -kedvezmények illetik meg, mint a fogadó országban lakó adófizetőket. A bíróság elé tárt ügyben egy olyan egyetemistáról volt szó, aki a lakóhelye szerinti tagállamban nem volt adózatható, így esetében a rendes kettős adózásra vonatkozó szabályokat sem lehetett alkalmazni. A nemrégiben született előzetes döntés (ld. ECJ C-169/03) jelentősége elsősorban annak megerősítésében rejlik, hogy az Európai Unióról szóló szerződés értelmében az uniós tagállamok nem rendelkeznek teljes önállósággal a jövedelem adóztatásának kérdésében.

Ezzel a címmel a sajtóorgánumban tallózva a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt egy csokorba gyűjtve áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondolainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZAVA

(2004. IX. 24.)

Szakszervezeti bírálatok

Az illetménytábla tételeinek legalább 10-12 százalékos emelését tartaná szükségesnek a jövő évben a köz- és felsőoktatásban érintett nyolc szakszervezet. Közös tájékoztatójukon *Varga László*, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke a 2005-ös bérek kapcsán az ez évi keresetek rendezését, valamint jogi és finanszírozási garanciákat szorgalmazott. *Kis Papp László*, a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének elnöke demonstrációt is elképzelhetőknek tartott, ha a parlament jelen formájában fogadja el a törvényt. Mint mondta, a tervezet tárgyalási alapnak sem fogadják el, inkább az 1993. évi törvény újabb módosítását látják szívesen. Kifejtette, hogy a 2004. évi hatszázalékos emelésnek és a jövő évi keresetnövelésnek egyaránt költségvetési forrásból kell megvalósulnia az oktatói és a közalkalmazotti bértábla tételeinek emelésével.

NÉPSZABADSÁG

(2004. IX. 28.)

Számháború nettóban és bruttóban

(...) A közszolgálati érdekegyeztető fórum hétfői ülésén a kormány képviselője már előterjesztette a béremelési javaslatot. E szerint a köztisztviselők négyszázalékos illetményalap-emelésben, valamint kétszázalékos minőségi munkához kapcsolódó béremelésben részesülnek, a közalkalmazottak pedig 8 százalékos illetménytábla-emeléssel és 2 százalékos teljesítményhez kötődő bérnövekedéssel, továbbá 4 százalékos pótlékalap-emeléssel számolhatnak jövőre. Ez 4,5 százalékos inflációval számolva 3,5 százalékos reálbér-növekedés – hangsúlyozta *Csizmár Gábor*, a munkaügyi tárca politikai államtitkára.

A szakszervezetek elfogadhatatlannak mondták a javaslatot, amely szerintük alig érzékelhető bérnövekedést jelent. Szóvivőjük, *Varga László*, a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának elnöke, a PSZ elnöke bejelentette: a szféra egészére vonatkozó 14 százalékos emelést tartanak indokoltnak. Az igény realitását firtató kérdéseinkre az érdekvédő kifejtette: a közszféra jelentős részében nem teljesült az ez évre tervezett bruttó hatszázalékos béremelés, a közalkalmazottakat érintő kormányjavaslat egyébként összességében 12 százalékos növekedést tartalmaz.

A túltervezés veszélyeztetné az önkormányzatok működését, sok helyen ugyanis kimerültek a belső források – hívta fel a figyelmet *Zongor Gábor*, a Megyei Jogú Városok Szövetségének főtákará.

SZABADSÁG

(2004. X. 1.)

A kevesebb több lett volna

Igaz, nem lehet eleget beszélni a közoktatás gondjairól, helyzetéről, mivel az egész társadalom lényegét érinti. Ismétlés a tudás anyja, ez szakmai szlogen, gyakorta idézik a tanárok. Mégis a minapi sajtókonferencia valahogy „túlulósosnak” tűnt – a Pedagógusok Szakszervezetének székházában. (...)

S az előbbihez tartott kiegészítőt *Eva Maria Stange*, az Oktatási Internacionálé 26 milliós tagsága nevében. Mégpedig a budapesti nemzetközi tanácskozás alkalmából. Kifejtette azt az állásfoglalást, miszerint ellenzik a közoktatásban (a felnőttoktatásban is) – a gondok megoldására szánt „csodaszert” – a privatizációt, a magántól megjelenését.

Varga László, a Pedagógusok Szakszervezetének

elnöke ismételt – ki tudja, hányadszor? – ismertette, hogy a közoktatásban dolgozók eddig miképpen jártak rosszul. Elmondta, milyen érdekegyeztetések történtek eddig, s hogy a sztrájkkészség ellenére a kormány (a Magyar Bálint vezette tárca) milyen megalázó ígéretei hangzottak el eddig – minden teljesítés nélkül! Most az új kormánytól várnak jogi és finansziális garanciákat a jövőre nézve, történetesen az új, a 2005-ös költségvetéstől. (...)

A Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének elnöke, *Kis Papp László* arról adott hírt, – immáron sokadszor –, hogy körükben 2004 folyamán a béremelés nem érte el a két százalékot. (...)

KÖZNEVELÉS

(2004. IX. 17.)

Becsengettek – a PSZ sajtótájékoztatója

Össze sem teljesült a pedagógusok 2004-re ígért 6 százalékos keresetnövekedése. A tárgyalások eredménye, hogy a kormány az önkormányzatok számára új forrásokat nyújt, de garanciákat nem a béremeléshez. Egy rendelet alapján a fenntartóknak szeptember 30-ig jelezniük kell a 6 százalékos béremelésre vonatkozó szándékukat. Az emelést egyösszegű keresetkiegészítésként is ki lehet fizetni december 15-ig. Ebben az esetben a központi költségvetésből 1 százalékpont támogatást kapnak. A Pedagógusok Szakszervezete kéri az önkormányzatokat a pozitív döntés meghozatalára, a központi plusz lehetőleg kihasználására. Minderről *Varga László* elnök beszélt a sajtótájékoztatón. Ugyanakkor hozzátette: ahol 6 százalék nem volt erre, ott valószínűleg öt sem lesz.

A PSZ folytatni kívánja a 2005. évi költségvetéssel kapcsolatos tárgyalásokat. Azt szeretnék elérni, hogy a közalkalmazotti bérek tartalmazzák az idén elmaradt 6 százalékos növekedést, és biztosítsák a jövő évi reálkereset-emelkedést.

Árok Antal alelnök a kistérségi társulásokkal kapcsolatos problémákra hívta fel a figyelmet. Véleménye szerint a kormányzat nem hagyhatja irányítás nélkül ezeket a folyamatokat, mert – a sok jó példa mellett – több rossz is megjelenik. Felerősödnek a színvonalbeli különbségek. Egyre inkább tért hódít a szegény település rossz iskola, gazdag település jó iskola jelensége.

Szankó Erzsébet alelnök elmondta, hogy a pedagógusoknak rohamtempóban kellett az új pedagógiai programokat, a helyi tanterveket elkészíteniük a rövid határidő miatt. Igaz ugyan, hogy csak az első osztályban indul be az új NAT alapján az oktatás, de egy tisztességes pedagógus úgy állíthatja össze az első tananyagot, ha legalább végiggondolja a négy évet – tette hozzá. (...)

Az átalakuló kormányprogrammal kapcsolatban a PSZ elvárja, hogy minden döntési szinten teremdjene meg a szociális párbeszéd feltételei, szakmai és politikai konszenzus alapján dolgozzák ki a kormányzati ciklusokon átívelő oktatáspolitikát, folytódjon a közszolgálati reform, alakuljon ki olyan finanszírozási rendszer, amely hosszú távon biztosítja a magas színvonalú működés tárgyi és személyi feltételeit, csökkenjen az esélyegyenlőtlenség és születessen olyan népesedési kormányprogram, amely esélyt teremt a kedvezőtlen demográfiai folyamatok megfordítására.

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

(2004. IX. 30.)

Szakszervezeti konferencia

Háromnapos szakszervezeti képzés és konferencia kezdődik október 1-jén a József Attila Középiskolai

Kollégiumban. A konferenciára – a svéd modell alapján – a közép-dunántúli régió 45 oktatásban dolgozó – szakszervezeti tisztségviselőjét hívták meg. A gazdag képzési program fő témakörei: érdekvédelem, érdekegyeztetés, intézményfenntartás, oktatáspolitikai, társadalombiztosítás, szakszervezeti marketing. A meghívott előadók a Pedagógusok Szakszervezete országos vezetői, szakértői lesznek. A konferencia nyitányaként október 1-jén 13.30-kor *Boldizs Kálmán* alpolgármester a városházán ad tájékoztatót a város oktatási helyzetéről.

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

(2004. IX. 20.)

Emelni kell, mindenképpen

A dunaújvárosi PSZ-szervezet vendége volt *Varga László*, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke, akivel a bértárgyalásokról, az érdekegyeztetés időszaki kérdéseiről beszélgettünk.

– Hazánkban szinte mindenki elmondhatja magáról, hogy fizetése jóval elmarad az uniós országok bérszínvonalától.

– Amit mondtam, akkor is tényszerű. Ezért valljuk, hogy Magyarországon emelni kell a kereset-színvonalat. Ezért nem vitattuk azt sem, hogy emelni kell a minimálbért, de úgy gondoljuk, hogy ez a bérendszerek olyan típusú folyamatos karbantartásával kell járjon, ami nemcsak a társadalmi szerepre, hanem a munkafeladat ellátásához szükséges végzettség és képesség szintjére is tekintettel van.

– Mit tudnak tenni, ha kormányzati szinten úgy határoznak: a közalkalmazottak béremelését (vagy egy részét) elbocsátásokból kell kigazdálkodni?

– A közoktatási törvénynek – ha tetszik, ha nem a pénzügyi hatalomnak – pedagógiai szempontúnak is kell lenni... (...) Biztos, hogy finanszírozhatóbb egy harminccorás kötelező óraszámú hatvanfős osztályt tanító tanár, de akkor visszakérdezek: ezt akarja a társadalom? (...)

24 ÓRA

(Komárom-Esztergom megye)

(2004. IX. 9.)

Oktatási gondok emelt szinten

Módosított Nemzeti Alaptanterv, kétszintű érettségi, finanszírozás – témák, melyek leginkább foglalkoztatják ma a hazai oktatásban érdekelteket.

Némi fenntartással bár, de nem utasítja el a Pedagógusok Szakszervezete az iskolák alsó tagozatán életbe léptetett változtatásokat. *Varga László* elnök, aki a szakszervezet megyei területi szövetsége értekezletén vett részt, elmondta: (...) megmaradt a feszültség az önkormányzati iskolák tényleges költsége és finanszírozása között. Átlag húszezzerrel csökken a gyerekek száma évente, azaz a fejkvóta alapú normatíva miatt ennyivel kevesebb pénz jut az intézményekhez. A hiányt a támogatás megemlése sem pótolja. Megoldást a feladatfinanszírozás jelenthetne.

Csak az hozhat valós változást a pedagógusok fizetésében, ha a bértábla kialakításához hozzárendelik a szükséges költségvetési forrást is. A PSZ elnöke szerint az idei keresetemelésekről továbbra is tárgyalni kell. A 2005-ös adó-, járulékos költségvetési törvényben az elmaradt kereset-emelést egy minimum 10%-os növeléssel még kompenzálni lehet.

Hogyan lesz sikeres az érettségi?

A *Felvételi Információs Szolgálat* (FISZ) mindennapi munkája során azt tapasztalja, hogy rengeteg kérdés merül fel diákokban, tanároknak és szülőkben az új rendszerrel kapcsolatban: Ki jár jobban: aki emelt- vagy aki középszintű érettségit tesz? Hány felvételi pontot ér az érettségi százalékos eredménye? Milyen tantárgyakból érdemes előrehozott érettségit tenni? Hogyan tehetünk szert biztos pluszpontokra? Hogyan épülnek fel a feladat sorok?

Ezért jelentette meg sikeres sorozatát, melynek az új rendszert bemutató tagja, *A sikeres kétszintű érettségi kézikönyve*, a napokban jelent meg. A kézikönyv – hűen elnevezéséhez – arra vállalkozik, hogy minden olyan információt egy helyen gyűjtson össze a kétszintű érettségi rendszerről, amelynek ismerete a sikeres vizsgálathoz elengedhetetlen. A kiadvány az érettségi eljárás teljes körű ismertetésén kívül a tantárgyi követelményeket is közli, melyekből diák, szülő és pedagógus tájékozódhat a történelem, magyar nyelv és irodalom, matematika, fizika, biológia és idegen nyelv tantárgyakról. A középiskolai tankönyvszerzőkkel készült nagyintertjük pedig rávilágítanak az új rendszer minden kiskapujára és buktatójára.

Az összefoglaló kiadvány párja *A sikeres kétszintű érettségi szaktárgyi kézikönyve*, mely a 2005-től érvényben lévő érettségi követelményrendszer alapján íródott, próbaérettségi feladatokat tartalmaz emelt- és középszinten. A feladatok összeállítói és lektorai a középiskolai tankönyvszerzők: Száray Miklós (történelem), Geröcs László (matematika), Bánki István (magyar nyelv és irodalom), Honyek Gyula (fizika).

A hiánypótló kiadványokról tájékozódni lehet a www.fisz.hu portálon, és információ kapható a szekesztoseg@fisz.hu e-mail címen.

ZSELIC FALUHOTEL-HÁLÓZAT

Napsugár Innovációs Központ

A dél-somogyi Zselic házak egyik legszebb tája. Az aprófalvas térség példamutató összefogással igyekszik a nehézségeket legyúzni. Unió és hazai források felhasználásával épülő faluhotel-hálózata egyre több turistát, iskolát, diákot vonz. Jó szívvel ajánljuk a pedagógusok és tanítványaik figyelmébe a létesítmények közül a bányai Napsugár Innovációs Központot.

Bánya apró falucska. Kaposvártól 20 km-re délnyugatra, csodálatos zselici környezetben található. A természetkedvelő túrázókat, fiatalokat, diákokat színes programok várják az Innovációs Központban.

Elhelyezés 35 fő részére, egy háromágyas, egy hétágyas, két nyolcágyas és egy kilencágyas szobában. A szálláshely egész évben igénybe vehető. Az önellátáshoz teakonyha áll a vendégek rendelkezésére, csoportok számára az ételszállítás megszervezhető. A földszinti nagyterem 50 főig rendezvényekre, oktatásokra, erdei iskola működésére kínál lehetőséget. Színes tv, videó, hi-fi áll a vendégek rendelkezésére a társalgóban. Az épület mellett labdajátékokra alkalmas füves pálya van, a völgyekben kanyargó kerékpárút a faluba vezet. Az Innovációs Központ területén sátorlábtorozásra kialakított bázishely – a korábbi vándortábor – található.

Horgászni a Gölyavölgyi-tavakon lehet. A közeli Életmódházban étterem, mellette faragottfa-játszótér, focipálya van, a Bence-kemencében rendelésre langallót, rétet sütnék. Kirándulások tehető a községet körülölelő zselici erdőrengetegben, jelzett túraútvonalakon. A zselici táj érintetlen szépségét, nyugalalmát megismerni kívánó, természetkedvelő turistákat, fiatalokat várják Bányára.

Programlehetőségek

- **Erdei iskola**
- **Attrakciós élményporták megtekintése** (Előzetes időpont-egyeztetés alapján 2 óras, kóstolóval összekötött programmal várják a látogatókat.)
- Bánya *Alkotóudvar* – gyöngyfüzés, korongozás, üvegfestés
- Kadarkút *Szabadkai Arborétum* – országos viszonylatban is ritkaságnak számító növényfajok
- Bárdudvarnok *Papagáj-Zoo* – nagytestű papagájok kiállítása, papagáj-tenyésztés érdekességeinek ismertetése
- Sajt Farm – kecskesimogatás, kecskesajt készítésének ismertetése, kóstolás
- Virág Tanya* – pónilovaglás, sétakocsikázás, állatsimogatás, kecsketej-kóstolás
- Mag Tanya* – korongozás, agyagozás

Az élményporták teljes listája és további információ kérhető a Napsugár Innovációs Központban, *Nagyné Csonka Valéria* (Bányai Panoráma Egyesület elnöke). Tel.: 82/529-191; fax: 82/529-192. E-mail: bpe@zselica.hu; web: www.zselica.hu.

Animációs filmrajzoló tanfolyam a Pannónia Filmstúdióban

- A tanfolyam hossza: 8 hónap
 - Tantárgyak: fázisrajzolás, kulcsrajzolás, vetítéssel egybekötött filmtörténet, filmtechnika, számítógépes program használat
 - Felvételi vizsga nincs, korhatár nélkül bárki jelentkezhet
 - Rajzfilmrendezőket oktatnak, akik egyúttal az Iparművészeti Egyetem tanárai
- Egyetemi felvételinél** pluszpontot jelenthet a tanfolyam elvégzése. Cégünk óriási szakmai gyakorlata (több mint ötvenéves múlt), világ sikert aratott filmjeink (Oscar-díj) a **minőségi garancia** az oktatás színvonalára.

Jelentkezés: **Pannónia Film Kft., 1035 Budapest, Kerék u. 80. Tel.: 06-1-250-0194/149; 151 m.**

Szóló, bor szüretkor

Október a szüret, a must és borkészítés hónapja a Kárpát-medencében. Bár e témában már tavaly is közreadunk szólásokat, mondásokat, idézeteket, most is élünk az időszaki lehetőséggel, hiszen a szőlő, de különösen a bor sok nemes és tréfás gondolat ihletője. A magyar nyelv kincstára szinte kimeríthetetlen forrásul szolgál ehhez. Lapunk sok komoly mondanivalóját ellensúlyozandó, most is közreadunk egy „korsóval”. Egészségünkre!

Szív vidámítására Isten a bort adta, / Miként Szent Dávid is szoltárban mondotta.
Jó házigazdánk is hordóját fúratta, / Tele üveg borát nekünk ide adta.
Hogy hát kegyelmetek el ne aludjanak, / A szív-vidámító borból is igyanak!
Ámde vőfélynak is belőle adjanak. / Így lakodalomban vígan mulassanak!
Mert ez ám a szív-vidámító, / Erszénypusztító, ruharongyoló,
Anyaszomorító, istenkáromló, / Ez ám a girbe-gurba tőkének a leve,
Bor ennek a neve! / Kapa fokával kopogtatták,
Metsző késsel tisztogatták, / Tölgyfa közé tették.
Tudod-e, hogy velem a múltkor mit tettél, / Amikor a korcsmánál a sárba kevertél,
És a kisajtóhoz, kapuhoz veretél, / Öreg asszonyokkal kinevetettél,
És a menyecskével megszegyenítettél, / Kislányokkal kicsúfoltattál,
Gyermekekkel meghajigáltattál? / De most a kezembe kerültél jó vitéz!
Szólj, ha szólhatsz; de nem mersz, mert félsz! / Tudod-e mi a katona regula?
Se irtalom, se kegyelem; mars az ártomba! / Dicsértessék a Jézus Krisztus!

(Lakodalmi vőfély köszöntő)

- Nyár és ősz sokféle terménye után azonban mégis a szüret volt a legmulatságosabb, várva várt alkalom; s mint ahogy a bor maga tagadhatatlanul szabadabb jelleget ad mindazon helyiségeknek s vidékeknek, ahol megterem, és ahol isszák, így a nyarat berekesztő s a telet megnyitó szüreti napok is hihetetlenül vidám hangulatot terjesztenek. Az egész vidék csupa öröm, csupa ujjongás. Nappal kacagás, lövöldözés hallatszik mindenfelől, éjszaka meg rakéták, világító golyók jelzik hol innét, hol onnét, hogy mindenki ébren van még, és a vidám mulatságot szeretné minél jobban meghosszabbítani. (Goethe)
- Az első mámor olyan, mint akárkié, aki tud inni, kitűzesít bennünk minden örömhajlandóságot, s nagyon hatalmasak vagyunk. Ezután jön az éjszaka végi, hajnali vagy nappali alvás, furcsa, sok ébredéssel. Fejünket feszíti, ha fölkelünk, maga vagyunk a nyugtalan és megszemélyesült figyelés és figyelem, össze tudjuk kapcsolni a legantipodikusabb ideákat. S mikor alko-nyul, egyszerre csak, akárhol járunk, nyugtalan s tovább is nyugtalan marad az agyunkat, szívünket befogja a mindenség. Ez már egészen művésztérzés, s ilyenkor szeretem csak Homéroszt, s ilyenkor tudom úgy elképzelni Michelangelót, ahogy illik. (Ady Endre)
- A bor az egyenes vonalat nem szereti. Ezért, aki már jócskán ivott, örvénylő mozdulatokat tesz, és ha megindul, szép parabolákban és hiperbolákban jár. Azt mondják, egyensúlyát elvesztette és tántorog. Nem hiszem. A bor ezeket a lengő balansokat kedveli. Figyeld csak meg a boros ember járását. Valóságos tánc ez, amit csinál. Öreg csavargó, fel se tételeznéd, hogy mozgásában ennyi báj van. (Hamvas Béla)

Magyar szólások, mondások:

Dicsérjük a Jézus nevét, igyuk meg a szőlő levét.
Ám várjuk ki annak sorát, míg must helyett ihatjuk borát.
Holdvilágnál meg nem érik a szőlő. Ha ebszőlőd sincs, ne válogass a borban.
Szűk szüret, szűk aratás, egész házbomlás. Nem szüret a szüret bor nélkül. A bor lator bajnok, legelőször is a lábáról ejti el az embert, aztán a fejét veszi. (Vagy fordítva?) A bor meghajtja a dalost. A bor mutatja, kibem mi lakik. A bor súrtja a vért. Borban lakik az igazság. Aminemű a tőke, olyan a bora is. Az okos embert is megtántorítja a bor. Adjon isten minden jót, bort, pecsenyét, olcsó sőt, a lengyelnek sok borsót, a magyarnak jó sorsot, ellenségnek koporsót. Aki nem iszik velünk, az nem tisztel minket. Valamely bort a cigányok szeretnek, jó bor az, Bor be, ész ki. Bor és kenyér nélkül meghűl a szerelem.

Boriszák, borkimérés, borkóstoló, borközi, borizú, bortermő, borralaló, borkirály, borkorcsolya, bordal, borkő, borgőzös, borharapó, borhimlő, bortömlő, borissza, bormemissza. Borból borabb. Borral mosdik, kolbással törülközik a gazdag. Jó bor mellett lehet jó verset csinálni. Ki a borból leázik, vagy hosszút köp vagy rókázik. Minél tovább szopta a bor az anyját, annál jobb. (Pihent seprűjén.) Molnár, ha vize van, bort iszik, ha vize nincs, vizet iszik. Mulassunk, ha kifogy a bor, hozzassunk. Nem gyereknak való a bor, nem tudja megrágni. Nem jó a bort visszajáról tölteni, mert két kár lesz benne. Nincs oly bölcs, kit a bor és asszony meg nem tántorít. Nyíri koci, nyíri ló, nyíri bor: egy se jó. Olyan savanyú a bora, hogy kinyílik a bicska tőle. Otthon vízzel, másutt borral. Ritkán vagyon a hegedűsben bormemissza. Zavaros, mint a megfordult bor. Vize sincs, mégis borokról beszél. Víz sem látsz, hol én bort. Vízét prédikál s maga bort iszik. A részeg ember a tojás sárgáját is fehérnek látja. Ahol a bor az úr, ott az ész koldulni jár. Akkor látott vizet, amikor a bába megmosdatta. Borbarát van, de bajbarát nincs. Hol a poharak csúsznak, a titkok sikamlanak. Igaza van, mint a részeg asszonynak az árokban. Szerelem, bor, kocka, mindentől kifosztja. Á. A.

AZ MKB NYUGDÍJPÉNZTÁR A LEGJOBBAK KÖZÖTT

A PSZ által alapított Pedagógus Nyugdíjpénztár 2000 januárjában fuzionált a Magyar Külkereskedelmi Bank (MKB) Nyugdíjpénztárával, és azóta annak Pedagógus Tagozataként működik. Sok minden mellett szól, hogy jól döntöttünk. Többek között az is, hogy az MKB gondolja az egyik legjobb hozammal működő nyugdíjpénztárt. Ezt jelzi az is, hogy folyamatosan újabb és újabb nyugdíjpénztárak csatlakoznak hozzánk. A magas hozam, az alacsony működési költség, valamint a 30%-os adókedvezmény egyértelművé teszi, hogy az MKB önkéntes nyugdíjpénztári tagjának lenni a legjobb és a legbiztonságosabb befektetés!

A Nyugdíjpénztár **vagyona** 2004 októberében **meghaladta a 70 Mrd Ft-ot**. A pénztár a hosszú távú konzervatív befektetési politikáját folytatva az **év eddig eltelt időszakában mintegy 9%-os hozamot ért el**. Tagjaink már jól tudják, hogy miért érdemes pénzüket ide befektetni. Mások figyelmét is érdemes felhívni erre.

- A befizetett összeg egyéni számlán halmozódik, s a nyugdíjpénztár eredményes befektetései révén is gyarapodik. Az állami nyugdíjtól eltérően örökölhető is.
- Az önkéntes nyugdíjpénztári megtakarítások (egyéni befizetések) után ma is jelentős (30%-os) adókedvezmény vehető igénybe, s a tagdíj egészét vagy egy részét a munkáltató (intézményfenntartó) járulégmentesen átvállalhatja.
- A befizetések nemcsak az idős kor biztonságát szolgálják, hanem egyúttal a legeredményesebb hosszú távú befektetések is. Az adókedvezmény és a realizált hozam együttesen többszöröse a banki betétek, értékpapírok kamatának.

Használjuk ki maximálisan az adókedvezményt!

A havonta rendszeresen fizetett (bérből levont) önkéntes nyugdíjpénztári tagdíjak az adókedvezmény adta lehetőségeket megközelítően sem merítik ki. Ezért 2004 végéhez közeledve felhívjuk a figyelmet az önkéntes pénztári **egyéni számlára történt befizetések kiegészítésére**, s ezzel az **adó-visszaigénylés** lehetőségére. Pénztártagjaink **adókedvezményt** alapvetően **egyéni tagdíjfizetésük, valamint a munkáltatók eseti támogatása (adománya)** után tudják igénybe venni.

Az **adókedvezmény mértéke** az egyéni számlára befizetett összeg 30%-a. Az adókedvezmények az egészségpénztári és nyugdíjpénztári befizetések után együttesen – maximum évi 130.000, illetve 100.000 Ft összegben – vehetők igénybe. A figyelembe vehető tagdíjfizetési felső határ életkor szerint alakul:

- az 1958. január 1-e előtt születettek esetében 434 ezer Ft (az adókedvezmény 130 ezer Ft, utoljára a nyugdíjba vonulás évében);
- az 1958 után születetteknél és a nyugdíjasoknál 334 ezer Ft (az adókedvezmény 100 ezer Ft)

2004. évi befizetesként **kizárólag a 2004. december 31-ig a Pénztár számlájára beérkezett munkáltatói és egyéni befizetéseket tudjuk figyelembe venni**. Ezért célszerű a befizetéseket **december 16-ig** átutalni az MKB Nyugdíjpénztár önkéntes ágának 10300002-20381501-00003285 számú számlájára, vagy befizetni az MKB egyik bankfiókjába, vagy postán feladni. Kérjük minden esetben a tagi azonosító szám feltüntetését.

A nyugdíj- és az egészségpénztárak egyik fontos jellemzője, hogy a munkáltató támogatást adhat pénztártag munkavállalójának. A pénztárakba befizetett **munkáltatói tagdíj-hozzájárulás** vállalkozás érdekében felmerült költségként számolható el. 2004-től a **minimálbér 130%-ig (ez jelenleg 68.900 Ft)** az esetben is adó- és járulégmentes a támogatás, ha az **egészség-, valamint önszegélyező pénztári juttatás összevont összege, továbbá a nyugdíjpénztári támogatás önállóan sem haladja meg a minimálbér összegét (ez az összeg jelenleg 53 000 Ft/hó)**.

A munkáltatók pénzügyi helyzetüktől függően eseti **támogatás (adomány)** juttatásával is kifejezhetik munkatársaik iránti megbecsülésüket. **Az idén sok helyen kifizetésre kerülő egyösszegű keresetkiegészítés jó alkalmat kínál erre**. A támogatásnak ez a formája a dolgozónak ugyan **személyijövedelemadó-köteles**, de az adóévben jóváírt támogatói adomány és az adókedvezményre jogosító egyéni tagdíjfizetés együttes összegének 30 százaléka, legfeljebb évente összesen 100 ezer forint erejéig (annál a magánszemélynél, aki 2020. január 1. előtt tölti be a jogszabályok alapján reá irányadó öregségnyugdíj-korhatárt, 130 ezer forint) **adóalap-csökkentő tétel**, egyben a munkáltató pozitív adóalapja is 20 %-os mértékig csökkenthető. **A személyi jövedelemadó fizetését akkor kerülheti el a dolgozó, ha a munkáltató az év végére tervezett adományt az év hátralévő időszakában elosztva, a havi rendszeres tagdíjhozzájárulás részeként fizeti meg** (azaz kihasználja az 53 000 Ft és a havi tagdíjhozzájárulás közötti különbséget).

Tehát a munkáltató és a munkavállaló egyaránt jól jár, ha kamatoztatja ezeket a lehetőségeket. Éljük vele!

MKB Nyugdíjpénztár

Internet: www.mkbnyp.hu; e-mail: ugyfel@mkbnyp.hu

Ügyfélszolgálat: 1053 Bp., Hercegprímás u. 22-24.

Tel.: 268-7001; fax: 268-8416